

## **НАУКА КАК ГАРАНТ СТАБИЛЬНОГО РАЗВИТИЯ**

Украина  
Горловка  
26-27 июля 2012

УДК 001.891  
ББК С/Ю 6/8  
Н 34

**Н 34 Наука страны как гарант стабильного развития:**  
материалы XXIII Международной научно-практической  
конференции по философским, филологическим,  
юридическим, педагогическим, экономическим,  
психологическим, социологическим и политическим  
наукам (Украина, г. Горловка, 26-27 июля 2012 г.). –  
Горловка: ФЛП Пантюх Ю.Ф., 2012. – 136 с.  
**ISBN 978-966-2788-02-0**

Адрес оргкомитета МНПК:  
а/я 471, г. Горловка, Донецкая обл., Украина, 84617  
e-mail: [sconference@sconference.org](mailto:sconference@sconference.org)

В сборнике собраны лучшие доклады участников XXIII Международной научно-практической конференции "Наука страны как гарант стабильного развития".

**Материалы конференции представлены на сайте <http://sconference.org>**

Сборник рассчитан на научных, научно-педагогических работников высших учебных заведений и научных учреждений, студентов, аспирантов и докторантов, практических работников и всех, интересующихся научными исследованиями.

Организаторы конференции не всегда разделяют мнение участников. В сборнике максимально точно сохранена орфография и пунктуация, предложенные участниками. Полную ответственность за достоверность несут участники, их научные руководители и рецензенты. Все права защищены. При любом использовании материалов конференции ссылка на источник обязательна.

УДК 001.891  
ББК С/Ю 6/8

**ISBN 978-966-2788-02-0**

© Коллектив авторов, 2012  
© ФЛП Пантюх Ю.Ф., 2012

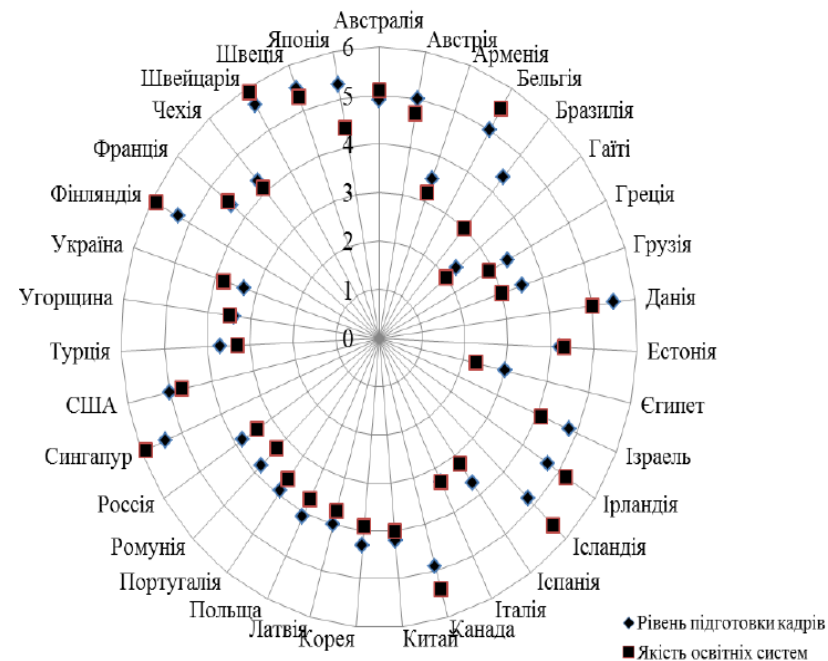
### Підвищення якості освіти в контексті розвитку економіки знань в Україні

**Тищенко Вікторія Федорівна**

кандидат економічних наук, доцент кафедри банківської справи,  
Харківський національний економічний університет

Сфера освіти є найбільш динамічною складовою за рахунок постійного зростання чисельності студентів вищих закладів та розширення масштабів, що обумовлено як підвищенням рівня престижності вищої освіти, так і зростаючим попитом господарчої системи внаслідок розвитку ринкових відносин. З транслятора знань і генератора специфічних навичок і умінь вона перетворюється на безпосереднього виробника знань і активного учасника процесу їх трансформації у нові продукти, технології та послуги. Успіхи світових науково-технічних лідерів визначаються ефективною інтеграцією науки, освіти і бізнесу, що є дієвими механізмами стійкого розвитку та конкурентоздатності країн в умовах глобалізації та становлення економіки знань. Формування інноваційних освітніх траєкторій покликане забезпечити майбутніх фахівців знаннями, необхідними для зміцнення конкурентоздатності економіки України. Якщо інтелектуальні ресурси відсутні або використовуються неефективно (нижче певного граничного рівня), то економіка перебуває в занепаді, її розвиток може бути тільки екстенсивним або стагнаційним [3].

Сьогодні на ринках праці, відчувається напружена «битва» за кваліфікований персонал, за ділові таланти, за людей, які здатні генерувати нові ідеї, що мають практичну цінність. Більш того, як для фірми, так і для працівників першочергове значення набуває така риса поведінки як комунікативність, гнучкість та адаптивність до змін, навчання протягом життя, постійне оновлення професійних навичок, оскільки, як стверджує Е. Тоффлер [2], можливість мати ту саму роботу протягом десяти років малоймовірно з причини зникнення такої роботи (професії), як, можливо, і самої фірми. Як відомо, у радянські часи сформувався образ «технократичного» фахівця, який сприймав світ прагматично і на тому історичному етапі це було певною мірою виправдано. Нині створені реальні умови для переходу суспільства та економіки на новий етап розвитку, що базується на знаннях. Наша держава, на відміну від високорозвинених країн, не взяла на себе відповідальність за розв'язання проблеми розвитку освіти — основного фактора виробництва, формування якісної робочої сили. Тож не дивно, що у високорозвинених державах (країнах так званого «золотого мільярда») вищу освіту мають від 40 до 60% працівників, тоді як в Україні — лише 20,7%, а в сільській місцевості — 8,2% [1]. Місце України в світовому освітньому просторі за показниками якості та рівнем підготовки кадрів наведено на рис. 1.

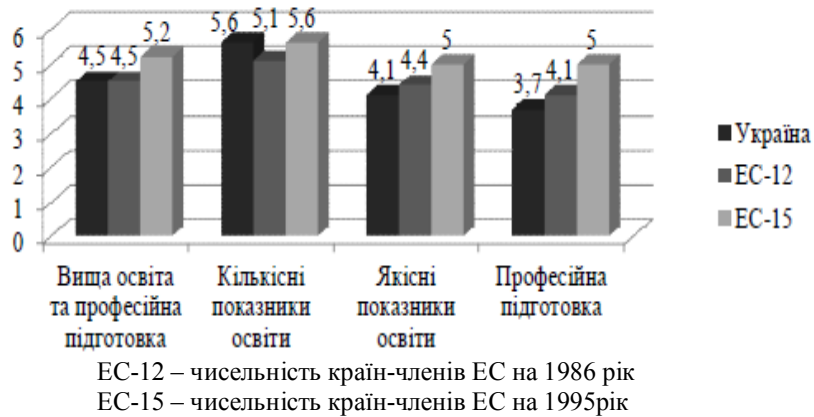


**Рис.1. Взаємозв'язок показників розвитку освітніх систем у світі на початок 2011 року, розроблено за матеріалами [4]**

З огляду на наведені дані можна стверджувати про взаємозв'язок між рівнем підготовки кадрів, якістю освітніх систем та рівнем конкурентоспроможності країн: країни з найвищими значеннями освітніх показників (Швейцарія, Фінляндія, Японія, Данія, Швеція, Сингапур) демонструють найвищий рівень конкурентоспроможності держави.

Україна за показниками якості освітніх систем та рівнем підготовки кадрів займає середні позиції з відставанням у рівні підготовки кадрів. Такі країни, як Росія, Грузія, Румунія, Польща, Чехія мають також середній рівень якості освітніх систем та підготовки кадрів, проте показник рівня підготовки кадрів є вищим за якість освітніх систем. У зв'язку із тим, що ці країни за рейтингом конкурентоспроможності займають більш високі позиції, то можна стверджувати, що саме підготовка кадрів справляє значний вплив на розвиток країни в умовах розвитку економіки знань.

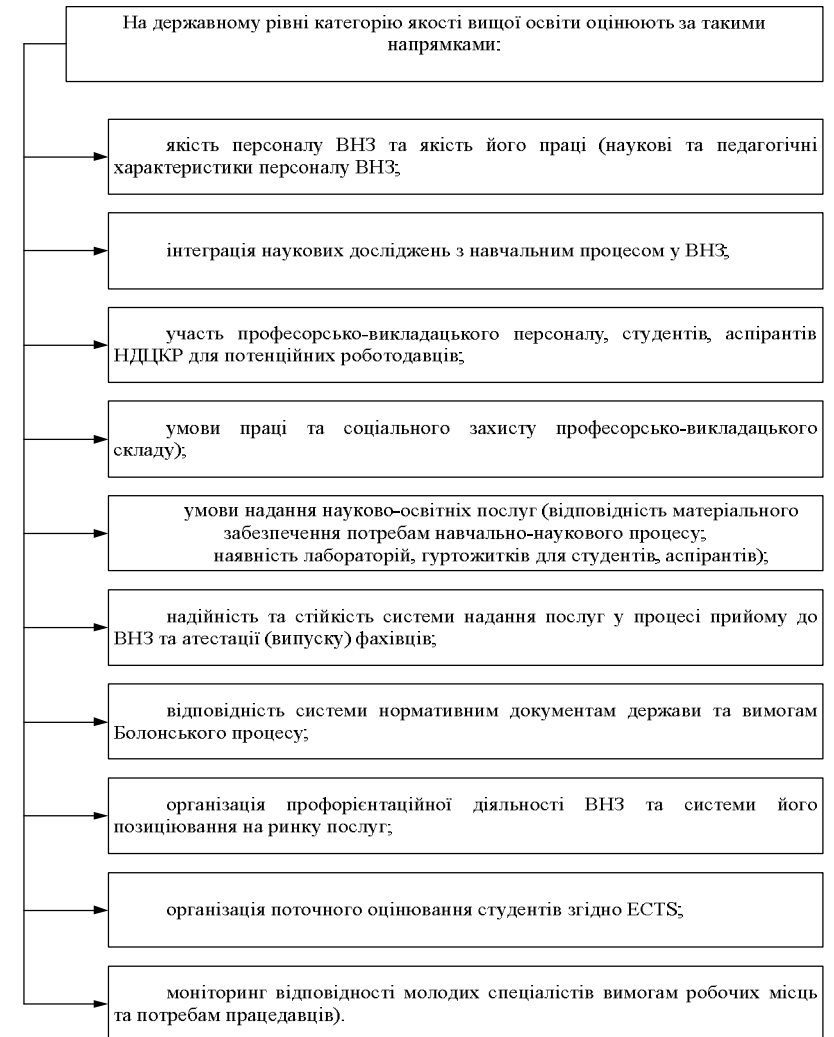
За складовими вищої освіти та професійної підготовки (рис. 2) Україна значно відстає від країн ЄС.



**Рис. 2. Складові вищої освіти і професійної підготовки на 2009 рік, розроблено за матеріалами [4]** [Уточнення: Істочник ссылки не найден.]

Найбільше відставання спостерігається за рівнем підготовки кадрів. Це створює проблеми у забезпеченні фахівцями, здатними впроваджувати новітні технологічні процеси, інноваційні продукти відповідно до європейських стандартів та призводить до подальшого відставання у глобальному розвитку.

Проведений аналіз підтверджує необхідність термінового поліпшення системи освіти для створення умов зростання інтелектуальної складової людського капіталу, формування конкурентоспроможної особистості, завдяки чому Україна зможе постати у світовому співтоваристві як країна-генератор нових знань та інновацій (на протигагу тому, щоб бути споживачем чужих ідей, технологій, товарів і послуг). На державному рівні категорію якості вищої освіти характеризують за такими напрямками (рис.3).



**Рис. 3. Напрямки оцінки якості системи вищої освіти в Україні, узагальнено за матеріалами [1;2;3]**

Слабкий зв'язок вищої освіти з потребами ринку праці та соціально-економічними проблемами розвитку національної економіки і суспільства в глобалізованому середовищі; відсутність жорстких стандартів призводять до недотримання якості вищої освіти, економічної, правової та моральної відповідальності фахівців, що надають наукомісткі послуги. Важливим напрямом модернізації освіти є широке застосування інноваційних освітніх технологій. В умовах здійснення інформаційних змін все більш усвідомленим стає визнання значення первинної тріади освіта – наука – виробництво в процесі

реалізації інноваційної стратегії розвитку промислового виробництва в Україні.

Отже, особливість розвитку суспільства в умовах розбудови економіки знань потребує нових методологічних підходів до вирішення проблеми використання людських ресурсів, активізації їх інноваційної діяльності, створення дійового механізму мотивації і стимулювання до сприйняття нових знань. Наша країна поки ще володіє високорозвиненим інтелектуальним потенціалом, який здатен ефективно розв'язувати інноваційні проблеми, але є проблема невмілого використання й генерування знань.

#### **Література:**

1. Данилишин Б. Економічні вектори освітнього простору / Б. Данилишин, В. Куценко // Вісник національної Академії наук України. - 2010. - №6. – С.3-13.

2. Тоффлер Э. Шок будущего: Пер. с англ. / Э. Тоффлер– М.: ООО «Издательство». – 2002. – 557 с.

3. Федулова Л.І. Державна політика розбудови економіки знань: особливості реалізації антикризової стратегії [Електронний ресурс]. / Л.І. Федулова – Режим доступу: <http://udik.com.ua/articles/article-231>

4. The Global Competitiveness Report 2010-2011 // World Economic Forum [Електронний ресурс]. - Режим доступу: [http://www3.weforum.org/docs/WEF\\_GCR\\_Report\\_2011-12.pdf](http://www3.weforum.org/docs/WEF_GCR_Report_2011-12.pdf)